

Tidpunkt:

Tisdagen den 17 december 2013, kl. 17.00-17.30

Plats:

Kristallen, Hantverkargatan 3D

Justerat:

Fredagen den 20 december 2013

Närvarande

Ordförande Ulla Hamilton (M)

Vice ordf. Karin Rågsjö (V)

Ledamöterna Christina Elffors Sjödin (M)
Dennis Wedin (M)
Kristian Ljungblad (C)
Tara Twana (S)
Åsa Jernberg (MP)

Tjänstgörande ersättare Eva Solberg (M) för Yvonne Fernell Ingelström (M)
Erika Wing (M) för Aysin Hartzell (M)
Jan Jönsson (FP) för Gulan Avci (FP)
Mia Päämi (S) för Karin Gustafsson (S)
Derya Uzel (MP) för Jan-Olof Gustavsson (S)
Magnus Runsten (MP) för Awad Hersi (MP)

Ersättare Harald Eriksson (M)
Arslan Bicen (M)
Carolina Rosén (FP)
Daniel Söderberg Talebi (V)

Förhinder hade anmälts av ledamöterna Yvonne Fernell Ingelström (M), Aysin Hartzell (M), Gulan Avci (FP), Karin Gustafsson (S), Jan-Olof Gustavsson (S) och Awad Hersi (MP) samt ersättarna Tina Ghasemi (M), Anton Andersson (S) och Pedro Bentancour Garin (S).

Föredragande vid sammanträdet var förvaltningschef Charlotte Svensson. Närvarande tjänstemän i övrigt var Bengt Jönsson, Helene Bengtsson, Leif Styfberg, Lott Jansson och Karin Eriksson Bech. Närvarade gjorde även biträdande borgarrådssekreterare Frida Jakobsson.

§ 5**Verksamhetsplan med budget 2014****Arbetsmarknadsnämndens beslut**

1. Verksamhetsplan med budget för 2014 fastställs och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nämnden godkänner omslutningsförändringar på 177,8 mnkr.
3. Internkontrollplan för 2014 fastställs, bilaga 1.
4. Aktivitetsplan för upphandling i konkurrens för 2014 fastställs, bilaga 2.
5. Jämställdhets- och mångfaldsplan 2013-2015 fastställs, bilaga 3.
6. Nämnden ansöker om ytterstadsmedel på 1,0 mnkr för en förstudie om gemensam finansiering, enligt Finsammodellen, bilaga 4.

Ärendet

Stockholm fortsätter att växa och behåller sin plats som landets ledande tillväxtregion. Stora satsningar behövs och görs på bostadsbyggande och utveckling av infrastrukturen. Den växande staden och regionen ger nya möjligheter för stockholmarna och skapar nya arbetstillfällen på en redan stark arbetsmarknad.

Samtidigt finns utmaningar. Staden har grupper av arbetslösa som har svårt att komma in på arbetsmarknaden trots den relativt sett goda situationen. Det gäller främst unga som inte har en avslutad gymnasieutbildning och långtidsarbetslösa som inte kan konkurrera om befintliga jobb. Samtidigt vittnar arbetsgivare om att de inte kan hitta lämplig arbetskraft. Det finns en mismatch på arbetsmarknaden. Staden har dock många attraktiva utbildningar inom yrkeshögskolan, utbildningar som etablerats i samverkan med och utifrån arbetsmarknadens behov och där eleverna oftast erhåller arbete direkt efter sina studier eller redan under pågående studier.

Genom arbetsmarknadsnämnden förfogar staden över verktyg för att fler stockholmare ska kunna gå från arbetslöshet och bidragsberoende till arbete och för att arbetsgivare ska ha tillgång till den kompetens de behöver. Aktiva arbetsmarknadsinsatser, vuxenutbildningen och utbildning i svenska för invandrare (sfi) bidrar till att fler stockholmare arbetar. Fokus på särskilt utsatta grupper som ungdomar, långtidsarbetslösa och invandrarkvinnor utanför arbetsmarknaden ska bidra till att minska utanförskapet.

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 9 december 2013.

Förslag till beslut

Ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), ledamoten Jan Jönsson (FP) samt ledamoten Kristian Ljungblad (C) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Karin Rågsjö (V) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Ledamoten Tara Twana m.fl. (S) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Ledamoten Åsa Jernberg m.fl. (MP) framlade ett annat förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta enligt detta förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen till beslut mot varandra.

Nämnden beslutade utan omröstning enligt ordföranden Ulla Hamilton m.fl. (M), ledamoten Jan Jönsson (FP) samt ledamoten Kristian Ljungblad (C) förslag till beslut.

Reservation

Vice ordföranden Karin Rågsjö (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande

1. Arbetsmarknadsnämnden avslår förslag till verksamhetsplan med budget för 2014 och återkommer med ett nytt förslag byggt på vänsterpartiets budgetförslag i kommunfullmäktige för 2014
2. Att i övrigt anföra

Regeringens arbetslinje har resulterat i ökad arbetslöshet, detta drabbar självklart de som står längst bort från arbetsmarknaden. Långtidsarbetslösheten har ökat i Sverige med 187,5% mellan oktober 2006 – februari 2013. I Stockholm är 29,4 % långtidsarbetslösa.

Det finns inga snabba lösningar, utan flera lösningar krävs under en längre period.

Det finns en otrygghet i Stockholm. I vissa delar av den här ”stan” finns en massarbetslöshet, en strukturell arbetslöshet, osäkra anställningsvillkor. Och den stora fattigrädslan; **Arbetslös**= Fattig = 40 % av de som har försörjningsstöd är arbetslösa. 41,5% av samtliga arbetslösa i Stockholm saknar A kassa. Av unga arbetslösa är det 69,1 % som saknar A- kassa. Det är det som skapar fattigdomen i arbetslöshetens skugga. Vänsterpartiet har i sin

budget ytterligare 179 miljoner kronor mer än borgarna för arbetsinsatser som gör skillnad.

Social hållbarhet

Fler chanser, fler möjligheter. En jämlik stad öppnar dörrarna för alla Stockholmare. Och social hållbarhet är stadens viktigaste ord. Stockholmsvänsterns politik gör detta möjligt.

Stärk komvux

Se utbildning som en investering. All forskning pekar på att utbildning är nyckeln ut på arbetsmarknaden. Lågutbildade som står långt från arbetsmarknaden ska kunna bättra på sin grundutbildning, för att ha chans att få arbete. Att 14 % saknar fullgjord grundskola och bara 40 % har gymnasieutbildning av på jobbtorgen visar att kortkurser inte motsvarar behoven. Vi vill satsa på ökad kommunal vuxenutbildning på både grundskole- och gymnasienivå. Investering i kunskap är grunden i ett modernt samhälle. Vi vänsterpartister satsar 35 miljoner mer på komvux 2014. De långtidsarbetslösa som saknar behörighet till gymnasiet får läsa in gymnasiekurser i svenska, engelska och matematik med försörjningsstöd. För det finns i dag en mycket låg efterfrågan på arbetssökande utan gymnasium.

Unga och arbetslösa

Ung och arbetslös är en dålig kombination. Det hör ihop med psykisk ohälsa för unga.

Att så många som 859 ungdomar idag inte har gått att spåra i stadens uppföljning av de som hoppat av gymnasieskolan ger oss rysningar. Alla flickor och pojkar 16-19 år som ingår i stadens uppföljningsansvar ska inom en månad ha börjat en individuell planering med långsiktiga mål. De 12 % som saknar behörighet till nationellt program ska få stöd för att klara kraven.

Stockholmsvänstern riktar insatser mot alla unga arbetslösa i Stockholm. I varje stadsdel finns unga vuxna i riskzonen, som varken har kontakt med arbetsförmedlingen eller jobbtorg.

Vi vill ta fram fler 12-månaders visstidsanställningar med fokus på unga långtidsarbetslösa, det blir jobb som skapar större chanser till att komma in permanent på arbetsmarknaden och A-kassa i stället för försörjningsstöd om någon skulle bli arbetslös igen.

För alla unga som driver vind för våg i stadsdelarna vill vi starta "Community Centers", som provats i Rågsved. Många årskullar unga vuxna är i riskzonen, och då duger det inte med projekt som idag. Vi föreslår sex center för unga arbetslösa som saknar strukturerad sysselsättning och riskerar att aldrig komma in i samhället. Arbetslöshet gröper ur självkänslan. Sommarjobb till samtliga som söker är en självklarhet. Det ska inte vara avgörande

var du bor för att få ett sommarjobb. Sommarjobb bygger självkänsla.

Långt bort från jobb

Det finns många som idag befinner sig mycket långt bort från arbetsmarknaden. Där jobbtorg inte räcker, eller är fel ingång. Anpassad utbildning är ett måste. Sociala kooperativ är bra alternativ för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden, exempelvis hemlösa, psykiskt funktionsnedsatta och personer som rehabiliteras efter missbruk. Det behövs många alternativ. Allt för många kvinnor i Stockholm står helt utanför arbetsmarknaden. Stockholmsvänstern vill ordna en mjukstart för den gruppen kvinnor som står allra längst bort från arbetsmarknaden, innan inskrivning på Jobbtorg är möjlig. Svenskundervisning, friskvård, studiebesök och föreläsningar/samtal med olika teman. För kvinnor som inte kan få arbete på grund av ålder, språk och hälsa kan det vara en viktig mötesplats i närsamhället. Att få komma ut och andas. Inspireras för att gå vidare.

SFI – svenska för invandrare

Svenska för invandrare (SFI) är ett av våra främsta verktyg för integration. Det ska vara lätt att få plats på SFI och de som behöver stöd ska få individuell anpassning, det ska vara mindre grupper och undervisningen ska vara mera sammanhållen än idag. Vi vill höja kvaliteten genom fler välutbildade lärare och fler lärarledda timmar. Målet ska vara att alla som lämnar SFI ska klara nationella målet i svenska.

SFI ska inte splittras på många aktörer som idag och mer ska drivas i egen regi. Endast 14 % av SFI-undervisningen är i kommunal regi, medan hela 86 % är i extern regi. SFI borde självklart likställas med all annan pedagogisk verksamhet. SFI behöver uppgraderas och kvalitetsäkras.

Reservation

Ledamoten Tara Twana m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande

- att delvis bifalla förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2014
- att i övrigt anföra

Vi socialdemokrater skiljer oss från de borgerliga genom att vi är övertygade om att stockholmarna vill arbeta. Det som upprätthåller arbetslösheten är alltså inte lättja eller karaktärsfel hos individen, utan bristen på jobb och rätt utbildning för att få de jobb som finns. Fördomar om människor med en annan bakgrund än den egna är ett

annat påtagligt hinder. De senaste årens erfarenheter visar att större klyftor mellan de som har arbete och de som saknar arbete inte leder till minskad arbetslöshet. Den mest långsiktigt framgångsrika vägen till att få fler människor i arbete är genom utbildning, praktisk erfarenhet och personliga nätverk. Vi vill att staden ska fokusera på det som ger dokumenterat resultat – fler unga ska få en första ingång på arbetsmarknaden, och fler ska få den utbildning som krävs och som efterfrågas för att de ska kunna få och behålla ett arbete. Stadens finanser och de resurser vi har till välfärden beror på hur många som ges möjlighet att bidra genom att arbeta och betala skatt.

Mål för verksamhetsområdet

- Långtidsarbetslösheten bland unga ska avskaffas.
- Ingen som kan ta ett arbete ska gå på försörjningsstöd på grund av arbetslöshet.
- Ingen gymnasieungdom ska ofrivilligt gå helt utan feriearbete sommartid.
- Arbetslösheten i ytterstaden ska minska till hela stadens genomsnitt för 2013
- Alla långtidsarbetslösa unga som vill och kan jobba erbjudas ungdomsanställningar, lärlingsjobb, praktikplats eller en bra utbildning.
- Alla sökande utan grundskole- eller gymnasiekompetens, samt sökande som vill omskola sig till ett yrke med arbetskraftsbrist, ska beredas plats inom vuxenutbildningen.

Kommuner erbjuder i olika former av arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Sedan den sittande regeringen genomfört försämringar av A-kassan och samtidigt misslyckats med sin jobbskapande politik har kommunen fått ta över en större del av försörjningsansvaret från staten. De som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet är en snabbt växande grupp i Stockholm. Sedan september 2006 (se diagram nedan) har antalet vuxna som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ökat från 4 200 till 5 500.

I det socialdemokratiska förslaget till budget för arbetsmarknadsnämnden satsar vi på att ge stockholmare som saknar arbete förutsättningar till en meningsfull vardag. Speciellt angeläget är det att alla unga i Stockholm ges förutsättningarna som de behöver. Nedan sammanfattas några av förslagen:

- Jobb istället för bidrag. Alla som idag går på försörjningsstöd och som kan arbeta men inte får relevant anställningar ska erbjudas arbete, arbetspraktik eller utbildning.
- Jobbtorgen. Utöka jobbtorgens öppna och uppsökande verksamhet till att också omfatta unga i gruppen 20-25. Starta ett ”jobbtorg ung” i södra Stockholm.
- Satsa på vuxenutbildning. Vi utvecklar Stockholms stads vuxenutbildning genom att utöka antalet platser med omkring 500. En särskild satsning görs inom bristyrkesprogram
- Garantera sommarjobb till alla unga.
- Utökade möjligheter till praktik i samband med SFI-studier.

I de borgerliga partiernas förslag till budget ökar utgifterna för arbetsmarknadsnämnden med 66 miljoner kronor. Av dessa är 38 miljoner åtgärder som syftar till att skapa jobb, öka insatserna för personer i åldern 20-25 samt insatser för kvinnor långt från arbetsmarknaden. Övriga tillskott används för korrigeringar inom SFI för att möta prognostiserat behov, samt höjd schablon inom SFI och höjd ersättning för vuxenutbildningen i syfte att kompensera för löneutveckling. Samtliga insatser som genomförs och föreslagna effektiviseringsåtgärder bedömer vi socialdemokrater vara relevanta. Däremot anser vi att förslagen är otillräckliga och att det finns behov av ytterligare satsningar på utbildning och jobb. Det är också anmärkningsvärt att flera av satsningarna kommer att fasas ut redan nästa år trots att behoven kommer kvarstå. Detta får det hela att framstå som att satsningarna är betingade av att visa resultat valåret 2014 snarare än ärligt menade åtgärder.

Minska klyftorna i staden

Tillväxten i Stockholm är hög och många får det allt bättre materiellt. Samtidigt ökar klyftorna i Stockholm. Sverige och Stockholm har inte på lång tid sett så stora skillnader i inkomster. Att klyftorna ökat beror på politik som först av den moderatledda regeringen och staden. De som saknar arbete och bostad har i Moderaternas Stockholm hamnat på efterkälken, inte minst genom en nedmontering av trygghetssystem och sämre möjlighet till utbildning. Trots ett högt tonläge om vikten av arbete är det i dag uppenbart att moderaterna misslyckats med att skapa jobb. I Stockholm har arbetslösheten ökat kraftigt under senare år och skillnaderna mellan stadens delar ökat markant. Som socialdemokrater vill vi ge alla en ordentlig chans i livet, oavsett om du som ung saknar gymnasieexamen, är nyanländ från någon oroshärd i världen eller om du bara vill byta inriktning i livet.

I diagrammen nedan ser vi arbetslöshetssiffror för de delar av staden där arbetslösheten är högst respektive lägst bland unga och för hela befolkningen. Arbetslösheten har i Stockholms stad ökat från drygt tre procent 2007 till drygt fem procent 2013. Intressant att notera är att arbetslösheten bland unga i Rinkeby Kista år 2007 var lägre än genomsnittet för staden, medan den sex år senare är dubbelt så hög, elva procent. Skillnaden mot Östermalm, stadsdelen med lägst arbetslöshet bland unga, var då cirka en procent, medan den i dag, är nio procent högre i Rinkeby Kista.

Visst innebar den ekonomiska krisen 2008 en stor påfrestning för arbetsmarknaden i Stockholm. Men det går inte att skylla på den i all evig tid. Vi ser i dag ett tydligt behov av en aktiv kommunal politik för jobb.

Vi socialdemokrater vill att staden avsätter mer resurser på riktade satsningar för områden och grupper där arbetslösheten är särskilt hög. I Socialdemokraternas nystart för Stockholm 2014 påbörjas en långsiktig ytterstadssatsning, där företagande, jobb och utbildning är centrala faktorer.

Matchning för fler jobb

Samtidigt som arbetslösheten är hög i delar av Stockholm, är även arbetskraftsbristen i staden det. Efterfrågan på arbetskraft överstiger vida utbudet i flera branscher, både i arbetar- och tjänstemannayrken. Stockholmsregionen har redan en påtaglig brist på bland annat förskollärare, industriarbetare, kockar, byggarbetare och högskoleingenjörer. 2020 beräknar länsstyrelsen att underskottet på arbetskraft, beräknat som netto för samtliga branscher, kommer att överstiga 40 000 personer. Enligt den regionala utvecklingsplanen för Stockholm uppmålas bristen på högutbildade i regionen som ett av de stora tillväxthindren. Bristen på matchning håller arbetslöshetsnivåerna uppe, tillväxttakten tillbaka i det lokala och regionala näringslivet, och det försvårar starkt möjligheten att rekrytera personal till stockholmarnas välfärd.

Det finns flera områden där marknaden inte själv förmår lösa gapet mellan tillgång och efterfrågan; det behövs samhälleliga åtgärder för att lösa problemen. Flera av problemen har intensifierats som följd av den förda borgerliga politiken. Efter regeringens förändring av gymnasieskolan väljer ungdomar bort de yrkesprogram som utbildar för branscher med arbetskraftsbrist. Att

Stockholmsregionens högskolor och universitet inte tillåts expandera i takt med näringslivets och studenternas behov och intresse, att komvuxplatserna är färre än under högkonjunktens 2006 och att yngre med gymnasieexamen inte tillåts omskola sig för bristyrken genom vuxenutbildningen förvärrar situationen tydligt. För att förbättra matchningen på arbetsmarknaden satsar vi på bristyrkesutbildningar inom vuxenutbildningen.

Utveckla jobbtorgen

I och med försämringarna i A-kassa och en bristfällig arbetsmarknadspolitik har Stockholms stad varit tvungna att utveckla sin egen arbetsmarknadspolitik. Jobbtorgen utgör navet i de arbetsmarknadspolitiska insatser som kommunen står för. Till en början hade jobbtorgen flera brister men verksamheten har utvecklats och på flera områden har varit framgångsrik. Jobbtorgen har i dag inte tillräckliga verktyg för att ge individer det stöd de behöver för att komma i arbete. Vi vill därför utöka jobbtorgens verktygslåda.

Vi behöver bli bättre på att individuell nivå följa upp vilka resultat jobbtorgens verksamhet ger. Vi vet hur många som ”avslutas” på jobbtorgen i och med att de inte längre söker eller är berättigade till försörjningsstöd, men nästan ingenting om varför; om det beror på att de fått arbete, gått till studier eller att de inte kunnat redovisa att de uppfyllt förvaltningarnas krav på aktivitet. Vi vill därför ge Jobbtorgen i uppgift att följa upp de avslutade aspiranternas utveckling löpande.

Det vi ändå har en god bild av är att jobbtorgens fokus i första hand ligger på att aspiranten ska söka fler jobb, inte på att få in den enskilde i studier eller i praktik med god chans till arbete. Vår uppfattning är att jobbtorgen i betydligt högre utsträckning behöver fokusera på att stödja den enskilde till utbildning och praktik eftersom det väsentligt ökar möjligheten att komma in på arbetsmarknaden och vara i arbete under lång tid. Forskningen visar att praktik och arbetsträning som till upplägg och innehåll i möjligaste mån liknar reguljära arbeten ger störst effekt. Sådan praktikverksamhet ska därför prioriteras.

Det ska vara möjligt för människor att byta yrkesinriktning vid en eller flera tillfällen i livet. För att underlätta för detta ska jobbtorgen erbjuda öppen studie- och yrkesvägledning.

Unga arbetslösa är en prioriterad grupp för Socialdemokraterna. I dag finns ett jobbtorg som är specialiserat på unga i Kista. Verksamheten fungerar mycket väl och den bör komma fler unga till del. I delar av södra Stockholm är arbetslösheten bland unga mycket hög och skolresultaten låg. Därför uppdrar vi år arbetsmarknadsnämnden att starta ett nytt Jobbtorg Ung i Skärholmen.

- Utöka den individuell uppföljning av avslutade aspiranter.
- Erbjuder studie- och yrkesvägledning för personer som funderar på att byta inriktning i livet.
- Starta ett Jobbtorg ung i södra Stockholm.

Jobb istället för bidrag

Vi socialdemokrater är övertygade om att stockholmarna vill arbeta. Det som upprätthåller arbetslösheten är alltså inte lättja eller karaktärsfel hos individen, utan bristen på jobb, matchning och rätt utbildning för att få de jobb som finns. Under de senaste sju åren har vi sett en borgerlig regering som misslyckats med sitt främsta mål - att skapa jobb. De arbetsmarknadspolitiska åtgärder de genomfört har också varit stora misslyckanden, inte minst Jobb och utvecklingsgarantin (FAS3). Regeringen har också genomfört flera försämringar av arbetslöshetsförsäkringen vilket innebär att stora kostnader övervältrats från staten till kommunerna. Sedan september 2006 har antalet vuxna som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ökat från 4 200 till 5 500.

I Socialdemokraternas Stockholm tar vi tillvara människors förmågor och erfarenheter. Vi ger de som kan jobba förutsättningarna till en meningsfull vardag och en egen inkomst. För att människor ska gå från bidrag till jobb krävs individuellt anpassade åtgärder. Därför presenterar vi palett av åtgärder med utbildningsinsatser, praktikplatser, ungdomsanställningar och så kallade Stockholmsjobb.

Stockholmsjobb

Forskningen är enig om att de arbetsmarknadspolitiska åtgärder som är mest verkningsfulla är de som för de berörda i så stor utsträckning som möjligt liknar vanliga jobb. Därför är den enskilt viktigaste satsningen på jobb istället för bidrag en modell med tidsbegränsade kommunala anställning – så kallade Stockholmsjobb. Med inspiration från flera kommuner som gjort liknande satsningar menar vi att de som är långtidsarbetslösa och uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska kunna

erbjudas en visstidsanställning om tolv månader inom stadens verksamheter. Anställningen ska ge kollektivavtalsenlig lön och arbetet ska på ett tydligt sätt höja verksamhetens kvalitet – stockholmarna ska få bättre service.

Med detta uppnår vi flera mål. Vi ger människor betydligt större möjlighet att komma in på den reguljära arbetsmarknaden, stanna kvar där och hitta nya jobb. Vi stärker de berördas ekonomiska ställning– under det år man är i arbete och oavsett om man efter anställningens utgång går vidare till ett annat arbete eller om man blir berättigad till en A-kasseperiod. Slutligen stärker vi även Stockholms ekonomi; genom en långsiktigt lägre arbetslöshet och större skatteintäkter, mindre kostnader för psykisk och fysisk ohälsa till följd av arbetslöshet, och genom att stadens kostnader för försörjningsstöd minskar kraftigt.

Prioriterade grupper är föräldrar med hemmavarande barn och personer med funktionsnedsättningar.

Satsningen är fördelad på flera av stadens nämnder. Arbetsmarknadsnämnden har ansvar för att samordna arbetet med Stockholmsjobben.

Avskaffad långtidsarbetslöshet bland unga

Vi socialdemokrater vill avskaffa långtidsarbetslösheten bland unga. Långtidsarbetslöshet i unga år kan göra det svårt att etablera sig ordentligt på arbetsmarknaden under hela sin arbetsföra ålder. Därför ska alla långtidsarbetslösa unga som vill och kan jobba erbjudas ungdomsanställningar, lärlingsjobb eller en bra utbildning.

Idag är gymnasiekompetens ett grundkrav för så gott som alla jobb och många långtidsarbetslösa unga saknar gymnasiekompetens. Därför är den långsiktiga målsättningen för arbetsmarknadsnämndens verksamhet är att alla unga som inte slutfört gymnasiet ska göra det.

I dag erbjuder arbetsmarknadsnämnden så kallade ungdomsanställningar. I vårt förslag utvidgas nämndens uppdrag och utökas antalet anställningar. Ungdomsanställningarna ska vara tidsbegränsade upp till 12 månader och likt Stockholmsjobben inom kommunala förvaltningar eller bolag. Skillnaden mot Stockholmsjobben är att Ungdomsanställningarna ska kompletteras med minst 20 procents utbildning. Primär målgrupp är unga med

försörjningsstöd och långtidsarbetslösa inom uppföljningsansvar. Stockholmsjobben finansieras genom ökat anslag till arbetsmarknadsnämnden och inom ramen för jobb i stället för bidrag till andra facknämnder. Nämnden ska också inom ramen för det öka antalet lärlingsjobb.

- Alla långtidsarbetslösa unga som vill och kan jobba erbjudas ungdomsanställningar, lärlingsjobb eller en bra utbildning.

Utbildningspott – prova på-studier

För många långtidsarbetslösa kan steget till studier vara långt. Många tvivlar på sin förmåga och det ekonomiska risktagandet som studielån innebär kan för många verka avskräckande. För att ge fler en ingång till utbildning vill vi socialdemokrater öppna upp för prova på-studier där den enskilde får behålla försörjningsstöd under en begränsad tid istället för att ta studielån. Stöd ska enbart betalas ut då handläggare på jobbtorg och stadsdelsnämnd bedömer att anledning föreligger. Stöd ska max betalas ut i sex månader.

- Tillsammans med socialtjänsten utveckla försörjningsstöd för prova-på-studier under max 6 månader.

Utökat ansvar för unga som varken jobbar eller studerar

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar i dag för samordningen av det kommunala uppföljningsansvaret för personer i åldern 16-19 år. Verksamheten fungerar bra och ska få fortsatt stöd för uppsökande och öppen verksamhet. Samhället måste snabbt finnas på plats för de unga som behöver stöd för att komma tillbaka i utbildning eller arbete.

Även om man inte räknar in elever från det individuella programmet misslyckas en av fem elever i stadens skolor med att ta gymnasieexamen ens på fyra år. Detta är sämre än genomsnittet för såväl Stockholms län som för riket, och det understryker och stärker behovet av uppföljning. Den som är skoltrött och får ett arbete redan innan de tagit gymnasieexamen ska givetvis kunna göra det, men dessa utgör en försvinnande liten andel av avhopparna. Den som inte tar studenten riskerar ofta att hamna i utanförskap under en stor del av sitt arbetsföra liv. Idag når staden mycket få av dessa elever. Därför bör staden förbättra sin uppföljning, punktmarkera avhoppare och inte ge sig förrän dessa ungdomar kommit tillbaka i gymnasieutbildning, i jobb eller i praktik.

I Stockholm finns det en allt större grupp unga som varken studerar eller arbetar. I Stockholms stad fanns det 2009 omkring 10 000 unga som saknade sysselsättning. 8 000 av dem var i åldern 20-25, vilket motsvarar 12 procent i åldersgruppen. Många av dem behöver insatser för att inte hamna långt utanför arbetsmarknaden men riskerar i dag att falla mellan stolarna. Det får inte hända. Vi vill därför utöka jobbtorgens öppna och uppsökande verksamhet till att också omfatta unga i gruppen 20-25.

- Fortsätt med den tillfälliga satsningen på uppsökande och öppen verksamhet för personer på 16-19 år.
- Försätt de framgångsrika projekten Filur och Merit.
- Utöka jobbtorgens öppna och uppsökande verksamhet till att också omfatta unga i gruppen 20-25.

Sommarjobb - en första väg in

Sommarjobb under gymnasietiden är den första kontakten med arbetsmarknaden för de flesta ungdomar. Det ger en förberedelse inför vuxenlivet, skapar rutiner, och det arbete som ungdomarna utför är värdefullt för staden. Inte minst förstärker det ungdomars ekonomi och ger dem större frihet. Flera kommuner i Sverige erbjuder jobb under en del av sommaren för alla ungdomar som vill ta det och det finns ingen anledning till att Stockholm ska vara sämre – vi har resurserna, arbetsvilliga ungdomar och arbete som behöver utföras. Vi menar att staden måste inleda en samverkan med landstinget, avtala med enskilda företag som utför tjänster för stadens räkning, komma överens med kyrkor och andra ideella organisationer samt ge förstärkta uppdrag till stadens bolag om att ta emot sommarjobbare. Utöver detta vill vi tillskjuta mer resurser till stadens befintliga sommarjobsverksamhet.

- Arbetsmarknadsförvaltningen ska leda arbetet med att alla unga stockholmare som vill ha sommarjobb ska erbjudas sommarjobb.

Vuxenutbildning

Samtidigt som arbetslösheten är hög i Stockholm letar många arbetsgivare efter utbildad arbetskraft. Idag är gymnasiekompetens ett grundkrav för så gott som alla jobb samtidigt som en stor del av stadens arbetslösa saknar gymnasiekompetens. Givetvis ska staden garantera utbildningsplats för alla arbetssökande utan gymnasiekompetens. Trots att arbetslösheten är högre än 2006 och trots att det då var högkonjunktur, finns det färre platser i

vuxenutbildningen nu. Vi vill därför utöka antalet platser så att de som saknar grundskole- eller gymnasiekompetens erbjuds möjligheten att studera på komvux. Därför satsar vi 20 miljoner på cirka 400 platser.

I Stockholm rådet det i dag brist inom en mängd yrken. Samtidigt har vi en hög arbetslöshet. Många utav bristyrkena så som kock, byggarbetare eller hantverkare, är utbildningar som finns inom gymnasieskolan yrkesutbildningar och är svåra att utbilda sig till på andra sätt.

Bristen inom flera yrken riskerar att intensifierats som följd av den förda borgerliga politiken. Efter regeringens förändring av gymnasieskolan väljer ungdomar bort de yrkesprogram som utbildar för branscher med arbetskraftsbrist. Inom ramen för den kommunala yrkesutbildningen finns det möjlighet att utbilda för bristyrken. Därför vill vi se en särskild satsning på yrkesutbildning inom bristyrken, detta ska även erbjudas personer som har jobb men som vill byta yrkesbana. Behovet ska bedömas i samverkan med arbetsmarknadens parter.

- Utöka antalet platser på komvux för personer utan grundskole- eller gymnasiekompetens.
- Utveckla formerna för yrkesutbildningar.
- Erbjud personer med och utan gymnasiekompetens bristyrkesutbildningar.

SFI

Goda kunskaper i svenska är grundläggande för möjligheten att försörja sig själv, leva upp till de skyldigheter och ta del av de rättigheter vi har i Sverige. Därför är det ett problem att en stor del av de som är berättigade till Svenska för invandrare inte deltar i utbildningen. Arbetsmarknadsnämnden ska därför utreda orsakerna till det låga deltagandet i Sfi och arbeta aktivt för att höja deltagandet.

Än viktigare än formellt deltagande är dock själva genomströmningen och att minska antalet avhopp. Det är av största vikt att den svenska Sfi-deltagarna lär sig stämmer väl överens med de krav och förväntningar arbetsgivare har i olika branscher. Förutom möjligheten att varva praktik med Sfi-studier och hålla delar av Sfi-utbildningen arbetsplatsförlagd, föreslår vi därför att nämnden gör en satsning på att bjuda in fler

arbetsgivarrepresentanter till att diskutera och ge synpunkter på utbildningens upplägg och mål för kunskapsresultaten.

- Utökade möjligheter till praktik samband med SFI-studier.
- Utveckla arbetsplatsförlagd SFI.

Särskilda uppdrag 2014:

- Inom ramen för satsningen på jobb i stället för bidrag assistera och bistå fackförvaltningar och stadsdelsnämnder för att underlätta introduktionen av Stockholmsjobb, fler ungdomsansättningar och Prova-på-studier
- Utöka antalet platser på komvux för personer utan gymnasiekompetens.
- Starta ett jobbtorg ung i södra Stockholm.
- Utveckla formerna för yrkesutbildningar.
- Erbjud personer med och utan gymnasiekompetens bristyrkesutbildningar.
- Tillsammans med socialtjänsten utveckla försörjningsstöd för prova-på-studier under max 6 månader.
- Utöka den individuella uppföljningen av avslutade aspiranter på jobbtorgen.
- Satsningen på yrkessvenska ska fortsätta och samverka mellan sfi och övrig vuxenutbildning utvecklas. Det ska finnas utökad möjlighet till arbetsplatsförlagd sfi.
- Jobbtorgens verksamhet ska utvecklas till att i högre grad inriktas på att deltagarna erbjuds utbildning i bristyrken eller arbete och praktik, exempelvis inom stadens verksamheter.
- Erbjud studie- och yrkesvägledning för personer som funderar på att byta inriktning i livet.
- Arbetsmarknadsförvaltningen ska leda arbetet med att alla unga stockholmare som vill ha sommarjobb ska erbjudas sommarjobb.

Reservation

Ledamoten Åsa Jernberg m.fl. (MP) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag enligt följande

1. att delvis bifalla förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2014 med hänvisning till Miljöpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige
2. att därutöver anföra

I ett modernt, mänskligt och miljövänligt Stockholm har alla en väg

in och en plats på arbetsmarknaden. Stockholm ska ha en inkluderande arbetsmarknad där det finns möjligheter till omställning under arbetslivet. På en grön arbetsmarknad finns det möjlighet att starta och tänka nytt samtidigt som individens och miljöns hållbarhet är en ledstjärna. Fler arbetstillfällen ska skapas genom satsningar på företagande, socialt entreprenörskap samt miljö- och energiteknik. Ett långsiktigt perspektiv ska prägla arbetsmarknadsinsatserna inom staden, snarare än kortsiktiga satsningar som nätt och jämnt hinner påbörjas innan det är dags att avsluta.

Arbetslösheten i Stockholm skiljer sig kraftigt åt mellan olika delar av staden. Liksom i övriga landet är arbetslösheten till stora delar strukturell där omfattande grupper av människor står helt utanför arbetsmarknaden oavsett konjunkturläge. Det är ett jämlikhets- och lika rättsproblem att vissa grupper av unga har svårare att ta sig in på arbetsmarknaden än andra. Vi måste bygga en stad som håller ihop och ett samhälle där alla människors potential tas tillvara.

Fler vägar till jobb

Långvarig arbetslöshet kan vara svår att ta sig ur på egen hand. Staden ska därför genomföra extra satsningar inom detta område. Det behövs individuella insatser där arbetsintegrerade sociala företag kan vara en del av lösningen. I de arbetsintegrerade sociala företagen skapas arbete, sysselsättning, varor, tjänster och nytta av och för människor som samhället i övrigt ofta dömt ut. Förutom långtidsarbetslösa kan det handla om långtidssjuka och personer med funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan. Det ska finnas stöd, inspiration och information kring hur man kan starta eget företag och sociala företag. Arbetsmarknadsförvaltningen ska genomföra insatser som höjer kunskapen om arbetsintegrerade socialt företagande och ge stöd till dem som vill starta sociala företag.

Inom stadens egna bolag och i upphandlingar ska staden stimulera till att fler arbetslösa ges möjlighet till arbete. Sociala krav ska ställas i upphandlingar som möjliggör för personer utanför arbetsmarknaden att få ett arbete. Arbetsmarknadsnämnden ska ta ett samordnade ansvar i denna uppgift.

Miljöpartiet vill ställa om Stockholm till en hållbar stad. Utöver att omställningen är nödvändig för att möta de miljö- och klimatutmaningar världen står inför bidrar den gröna omställningen till att skapa nya jobb.

Startcentraler för unga

Idag genomför både stat och kommun arbetsmarknadsinsatser för unga. Vinsterna är stora genom ett mer samordnat och effektivt stöd till de arbetsökande där stat och kommun drar nytta av varandras insatser, resurser och kompetenser. Genom att kommunerna utvecklar sin samverkan med Arbetsförmedlingen och andra myndigheter kan de dra större nytta av myndigheternas resurser och insatser och minska risken för dubbelarbete. Samordnade insatser ger tillgång till fler verktyg och underlättar för verksamheter att erbjuda individuella lösningar.

Vi vill därför att Stockholms stad i samverkan med Arbetsförmedlingen ska initiera så kallade startcentraler för unga där Arbetsförmedlingen och staden finns samlokaliserade. Startcentralen ska innehålla flera olika verksamheter med utgångspunkten att skapa en helhet kring varje deltagare. Arbetsmarknadsinsatser, sociala insatser, hälsoinsatser och utbildningsinsatser ska ingå i startcentralen. Ungdomar med psykiska eller sociala problem ska snabbt kunna remitteras till specialister för att få stöd, exempelvis psykologer, arbetsterapeuter eller socionomer. Startcentralen ska även bedriva uppsökande verksamhet för att nå unga som står utanför både studier och arbetsmarknad.

De unga som har stort behov av stöd ska ges möjlighet till täta kontakter med personalen. Den personliga kontakten kan vara avgörande för att insatserna ska lyckas. Tillräckliga resurser måste således tillföras för att säkerställa hög kvalitet.

Den genomsnittliga arbetslösheten för unga 16-29 år skiljer sig markant mellan olika områden i Stockholm. Insatserna bör i ett första skede sättas in i de områden där behoven är störst.

Ett kunskapslyft för unga

En av de grupper som drabbas värst av arbetslösheten är unga utan gymnasiekompetens. Därför vill vi införa ett kunskapslyft för unga där de får möjlighet att dels läsa in gymnasiekompetens på halvtid, dels jobba inom staden på halvtid. På så sätt stimulerar vi unga utan gymnasieutbildning att börja studera. Liknande verksamhet pågår framgångsrikt i Västerås och vi anser att en sådan verksamhet ska startas upp även i Stockholms stad.

Vidare vill vi införa arbetsmarknadskunskap för samtliga elever i åk. 8 och åk. 3 på gymnasiet. Många elever som går ut grundskolan eller gymnasiet saknar insikter kring vilka olika jobb som finns, vad

arbetsgivarna efterfrågar, hur kunskaperna från skolan kan användas i olika yrken och vilka utbildningar som leder till jobb. För att minska glappet mellan skola och arbetsmarknad vill vi att Stockholms stad i samarbete med det lokala näringslivet inför arbetsmarknadskunskap i skolan. Arbetsmarknadskunskap finns redan i Västerås sedan 2011 och har varit framgångsrikt.

Unga utanför systemen

En mycket viktig grupp unga att ge stöd till är den grupp unga som står helt utanför systemen och saknar känd aktivitet. Enligt uppskattningar från Arbetsmarknadsförvaltningen är det ca 5 300 unga som varken jobbar eller studerar eller finns i några system. Dessa unga är idag en outnyttjad resurs och kraftfulla satsningar behövs för att ge dem rätt stöd.

Inom Stockholm finns bland annat Arbetsförmedlingens projekt Unga in och stadens verksamhet Rågsved Community Center som riktar sig till unga. Men det behövs fler plattformar för unga utanför systemen, inte minst i de områden där vi finner flest individer i den här gruppen. Resurser måste tillföras för att säkerställa hög kvalitet och möjliggöra för dessa unga att få ett individuellt stöd med nära personlig kontakt med personal inom staden.

En dörr in

Stadens arbetsmarknadsåtgärder ska vara målmedvetna och effektiva. Oavsett om en person står nära eller långt ifrån egen försörjning ska insatserna vara utformade på så sätt att den enskilde individen hittar sin kortaste väg till självförsörjning via arbete, studier eller annan meningsfull sysselsättning.

Det ska vara lätt som arbetssökande att nå de insatser som staden tillhandahåller. För att förbättra tillgängligheten samt möta de behov som finns inom olika områden ska så kallade ”en dörr in”-verksamheter införas i varje stadsdel under stadsdelsnämnderna. Syftet är att skapa en, för alla behov, gemensam ingång för arbetssökande och underlätta för dem att snabbt få rätt stöd. Jobbtorgen ska vara en del av ”en-dörr-in”-verksamheterna, där arbetsmarknadsnämnden har samordnings- och uppföljningsansvar för att säkerställa kvalitet och likvärdighet i hela staden. I de fall det finns stora fördelar med en gemensam koordinering i staden ska insatserna ifråga drivas och koordineras av Arbetsmarknadsnämnden. En-dörr-in.-verksamheterna ska omfatta alla arbetslösa, även de som står allra längst från arbetsmarknaden och de som är i behov av rehabilitering.

Huvudfokus ska inte vara att minska kostnader för försörjningsstödet utan att ge människor förutsättningar att få en sysselsättning och egen försörjning. De insatser och utbildningar som anordnas ska ha ett långsiktigt perspektiv och det ska vara möjligt för verksamheterna att tillhandahålla längre utbildningsinsatser än vad som är möjligt idag.

Hälsa är en av flera viktiga faktorer för att människor ska kunna få och ta ett jobb, därför bör hälsa vara en del i det helhetsperspektiv som ska finnas inom stadens arbetsmarknadsverksamheter.

Hälsofrämjande insatser ska ingå som en del i arbetsmarknadsinsatserna.

Lika rättigheter på arbetsmarknaden

Stockholms stad ska ha en inkluderande arbetsmarknad fri från diskriminering. Ett modernt och hållbart samhälle är ett samhälle som tar tillvara allas kompetens. Likaså är en arbetsgivare som ser fördelarna i heterogena grupper ofta en attraktiv och framgångsrik arbetsgivare eftersom heterogena grupper har en tendens att prestera bättre och vara mer kreativa.

Stockholms arbetsmarknadsåtgärder ska möta alla utifrån deras förutsättningar oberoende av kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det är viktigt att verksamheten präglas av ett normkritiskt perspektiv så att alla personer får likvärdiga möjligheter och ett bra bemötande. Vid behov ska verksamheterna anlita professionell hjälp av auktoriserade tolkar och personalen ska ha goda kunskaper i hur tolk används.

Kompetensbaserad rekrytering och normkritiska förhållningssätt är viktiga vägar till en arbetsmarknad fri från diskriminering. Personer med föräldrar födda i Sverige, särskilt män, har i förhållande till andra många fördelar i arbetslivet. Arbetslöshetsstatistiken visar tydligt att det finns en strukturell arbetslöshet där människor missgynnas utifrån faktorer såsom kön eller etnicitet.

Utomeuropeiskt födda kvinnor är de som missgynnas mest.

Staden ska ta fram och implementera strategier för att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden. I Stockholms stad ska alla ha goda möjligheter att utifrån sina förutsättningar få ett gott arbetsliv. Det innebär bland annat att staden ska arbeta aktivt för att rekrytera brett, inte minst chefer som är födda utanför Europa, vilka är underrepresenterade i chefsgruppen.

Personer med funktionsnedsättning kan möta onödiga hinder, vilket visar sig i en lägre sysselsättningsfrekvens än bland övriga befolkningen. När det krävs ska personer med funktionsnedsättning få anpassat stöd och Stockholms stad ska som stor arbetsgivare vara en föregångare och skapa möjligheter för fler att få ett eget arbete. Staden ska även verka för att fler personer med funktionsnedsättning får en egen anställning, bland annat genom att ställa sociala krav i offentlig upphandling.

Högt prioriterat är att utveckla stadens arbete utifrån den Romastrategi som antagits av regeringen. I detta bör ingå att nämnden undersöker möjligheter att underlätta för de mycket utsatta EU-migranter på stadens gator, i många fall romer, att få ett arbete.

SFI – Svenskundervisning för liv och arbetsliv

Språket är avgörande för människors väg in i samhälle och arbete. Svenska för invandrare (SFI) är därmed en av de viktigaste arbetsmarknadsåtgärderna. Stockholms stad ska ha en undervisning av god kvalitet och det ska främst vara den enskilda personens förutsättningar och behov som ska avgöra omfattningen av SFI-undervisningen.

Den statliga utredningen *Med rätt att delta* (SOU2012:69) visar att stödet till nyanlända är otillräckligt och att kvinnor erbjuds ett mindre omfattande och relevant stöd än män. Det är med andra ord viktigt ur både ett individ- och jämställdhetsperspektiv att vidta åtgärder som ser till att nyanlända kvinnor får det stöd de behöver och därigenom öka möjligheterna för kvinnor att ta sig ut på arbetsmarknaden. Staden ska därför erbjuda en möjlighet till språkträning och arbetsförberedande insatser särskilt riktade till föräldralediga, något som bedöms gynna inte minst kvinnor. Föräldragrupper med till exempel barnpassning är en viktig åtgärd för att stimulera föräldralediga att ta del av SFI-undervisningen och arbetsmarknadsinsatserna.

Staden har tidigare samarbetat med Röda Korset i projektet ”Yrkeskompis” där nyanlända får stöd i att bygga yrkesrelaterade och sociala nätverk. Vi ser mycket positivt på den typen av insatser, men anser att ett mer långsiktigt perspektiv ska anläggas, snarare än att starta upp samarbeten en begränsad tid, lägga ned dem och sedan starta upp andra liknande initiativ.

Särskilda metoder för att möta behoven hos illitterata och korttidsutbildade ska prioriteras, det arbete som tidigare utvecklats inom projektet Rätt steg bör utökas. Språkundervisningen ska kunna

genomföras parallellt med arbete, praktik, studier eller validering av kompetens.

Alla ska ha möjlighet att läsa tills de klarat det nationella provet, det vill säga den nivå i svenska som motsvarar nio års grundskola. Staden ska genomföra en särskild satsning på modersmålsstöd i sfi-undervisningen genom att erbjuda de största språkgrupperna denna möjlighet.

De pengar och den energi och tid som sfi-centrum har lagt ned på sfi-bonusen behövs bättre i den ordinarie verksamheten eller riktat till dem som har behov av särskilt stöd. Sfi-bonusen ska avskaffas men resurserna ska finnas kvar i verksamheten.

Vuxenutbildningen – Lätt att ställa om och lära nytt

Komvux är en möjlighet till nya livschanser. Det ska aldrig vara för sent att utbilda eller vidareutbilda sig. Alla som vill ska få läsa på Komvux och ingen ska nekas inträde, en fullgjord grundskole- och gymnasiekompetens är för de allra flesta en absolut nödvändig förutsättning för att få ett jobb.

De personer som av en eller annan anledning hamnat utanför arbetsmarknaden på grund av bristande utbildning ska ges möjlighet att delta i vuxenutbildning för att kunna öka sina chanser till anställning. Vuxenutbildningen ska också utformas och tillhandahållas på ett sådant sätt att fler har möjlighet att delta oavsett var man bor och vilken livssituation personen har.

Utdragsbestyrkande

Amanda Hernbäck